

ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ

ΚΑΘΕΔΡΙΚΟΣ ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ ΒΥΡΩΝΟΣ

Απρίλιος-Μαῖος-Ιούνιος 2018

18

Τεύχος

ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ

Με τον Χριστό αλλά και με τις Εικόμες Του

Επί της Γης, τους Άνθρώπους

Το Ενοριακό Ψηφιακό μας Περιοδικό

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ ΒΥΡΩΝΟΣ & ΥΜΗΤΤΟΥ

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ:

Καθεδρικός Ιερός Ναός Αγίας Τριάδος Βύρωνος

Κορυτσάς 1 & Κωνσταντινίελη, 162 31 Βύρωνας, Τηλ. 210 7660 859, fax: 213 0291680

WWW.AGIATRIADAVYRONA.GR, e-mail: agia-triada@hotmail.gr

ΕΚΔΟΤΗΣ-ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ - ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ:

Άιδες. Πρωτοπρεσβύτερος Στέφανος Κωστόπουλος

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Ο Αυτοκράτορας Κωνσταντίνος και η ενότητα της Εκκλησίας..... 2
- Πέρασαν πέντε χρόνια Ραδιοφώνου..... 13
- Λόγος για τους Αγίους Ισαποστόλους Κωνσταντίνο και Ελένη,
Του Μητροπολίτου Μάνης κ. Χρυσόστομου..... 16

Ο αυτοκράτορας Κωνσταντίνος και η ενότητα της Εκκλησίας

Ο Φλάβιος Βαλέριος Κωνσταντίνος (*ΦΛΑΥΙΟΣ ΒΑΛΕΡΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ*) ή Μέγας Κωνσταντίνος ή Άγιος και Ισαπόστολος Κωνσταντίνος υπήρξε Ρωμαίος αυτοκράτορας από το 274 μ.Χ. έως τον θάνατό του το 337 μ.Χ.. Υπήρξε αυτοκράτορας της Δύσεως από το 312 μ.Χ. έως το 324 μ.Χ. και μονοκράτορας από το 324 μ.Χ. ως το 337 μ.Χ.[1] .

Είναι αναμφισβήτητο γεγονός ότι μόνο αυτός ο χαρισματικός ηγέτης, ο αυτοκράτορας Κωνσταντίνος και όχι κάποιος άλλος, καθιέρωσε αμετάκλητα τη χριστιανική διδασκαλία ως την επίσημη θρησκεία και αφιέρωσε όλη του την πολιτική δραστηριότητα υπέρ της επικρατήσεως του χριστιανισμού, τον οποίο ισχυροποίησε και ενδυνάμωσε. Η μεγάλη του βέβαια προσφορά – η οποία δέχεται και την σκληρότερη κριτική – ήταν να αντιληφθεί το μεγαλείο του Χριστιανισμού, για τον οποίο πίστεψε πως μπορεί να διαδραματίσει μέγιστο ρόλο στην ανθρώπινη ιστορία. Πράγματι το αποτέλεσμα τον δικαίωσε, γιατί ο Χριστιανισμός μαζί με τον Ελληνισμό, τον Ανθρωπισμό, την Αναγέννηση, τη Γαλλική Επανάσταση και τις άλλες κατακτήσεις του ανθρώπινου πνεύματος, δημιούργησαν τον σύγχρονο πολιτισμό του λεγόμενου Δυτικού κόσμου.

Ο Κωνσταντίνος ενώ ζούσε στην αυλή του Διοκλητιανού, γνώριζε όλα τα αίτια καθώς και την έκταση των άγριων διωγμών εναντίον των χριστιανών. Το τέλος αυτών των διωγμών άρχισε μόνο μετά το όραμα του Κωνσταντίνου

πριν από τη μάχη της Μαλβίας γέφυρας το 312 μ.Χ., όταν είδε (Κωνσταντίνο) στον ουρανό σχηματισμένο το μονόγραμμα του Ιησού Χριστού, με την προτροπή: «*εν τούτω νίκα*» (στα λατινικά: ***HOC SIGNO VICTOR ERIS***) [2] .

Αρχές του έτους 313 μ.Χ. αρχίζει η εποχή του Χριστιανισμού με το περίφημο Διάταγμα των Μεδιολάνων (σημερινό Μιλάνο) , με το οποίο δόθηκε στη χριστιανική θρησκεία απόλυτη ελευθερία και το οποίο δικαίως θεωρείται ως η **MAGNA CHARTA** της χαρακτηριστικής ομολογίας του Χριστιανισμού. Η ευνοϊκή και θετική στάση του Κωνσταντίνου απέναντι στο Χριστιανισμό, από πολλούς θεωρήθηκε ως καιροσκοπισμός και ως ένας πολιτικός ελιγμός για την ενότητα της αυτοκρατορίας του. Αυτό όμως δεν ευσταθεί για πολλούς και διαφορετικούς λόγους. Ήδη σπέρματα συμπάθειας του προς τον Χριστιανισμό υπήρχαν από το οικογενειακό του περιβάλλον. Όπως είναι γνωστό η μητέρα του Ελένη ήταν Χριστιανή. Αλλά και ο πατέρας του Κωνσταντίνος Χλωρός αν και ειδωλολάτρης διάκειτο ευμενώς προς τους Χριστιανούς και όπως μας διασώζει και ο Ευσέβιος, όχι μόνο δεν τους κατεδίωκε αλλά συμβούλεψε τον Κωνσταντίνο, να πράξει και αυτός το ίδιο: « *Ο βασιλεύς Κωνσταντίνος, αφού πέρασε όλη του την ζωή πραότατα, φέρθηκε ευνοϊκά προς τους υπηκόους του και φιλικά προς τον θείο λόγο*»[3] . Την ειλικρινή μεταστροφή του στο Χριστιανισμό δείχνει και το εξής γεγονός. Το 326 μ.Χ. μετέβη ο Κωνσταντίνος στη Ρώμη για να γιορτάσει τα Βικενάλια, τα εικοσάχρονα δηλ. της βασιλείας του. Όταν κλήθηκε από την Σύγκλητο να συμμετάσχει σε ειδωλολατρική γιορτή, με θυσίες στους θεούς, όχι μόνο αρνήθηκε αλλά και τις ειρωνεύτηκε, με αποτέλεσμα ο οργισμένος όχλος να λιθοβολήσει το άγαλμά του. Όπως μας μαρτυρεί ο Θεοφύλακτος Βουλγαρίας, όταν το έμαθε ο Κωνσταντίνος, όχι μόνο δεν τιμώρησε τους ενόχους, αλλά χαριτολογώντας ρώτησε τους αυλικούς

του, αν βλέπουν κάποια σημάδια στο πρόσωπό του και όταν έλαβε αρνητική απάντηση, άφησε ελεύθερους τους ενόχους[4] .

Επιπλέον όσων έχουμε αναφέρει, δεν πρέπει να διαφεύγει την προσοχή μας και τούτο, ότι ο αυτοκράτορας Κωνσταντίνος στέλνει επιστολή στον βασιλιά των Περσών, Σαπώρ, στην οποία εκθειάζει το μεγαλείο της χριστιανικής πίστης[5] . Περισσότερο, βέβαια, θεωρούμε να αναφερθούμε στα γνωστά μέτρα που πήρε υπέρ του Χριστιανισμού και τα οποία προκάλεσαν τη μήνιν των Εθνικών (ειδωλολατρών) , π.χ. *ανέγερση Ναών, σύγκληση Οικουμενικής Συνόδου, καθιέρωση Πάσχα και Κυριακής αργίας* και τόσων άλλων που μπορεί να βρει ο αναγνώστης, στον «*Βίον Κωνσταντίνου*» του Ευσέβιου.

Ο αυτοκράτορας Κωνσταντίνος προσπάθησε να αποκαταστήσει την ενότητα της Εκκλησίας, έπειτα από τέσσερα χρόνια διωγμών, όμως, άρχισε να δείχνει ανοχή στους σχισματικούς, γιατί αυτό που τον ενδιέφερε κυρίως ήταν η ειρήνη στους κόλπους της Εκκλησίας και η ομόνοια μεταξύ των θρησκευτικών λειτουργιών.

Από όλα τα θρησκευτικά προβλήματα που αντιμετώπισε ο Κωνσταντίνος στην Ανατολή, το μεγαλύτερο ήταν η διαμάχη του Αλεξάνδρου, επισκόπου Αλεξανδρείας, με τον πρεσβύτερο Άρειο. Η διδασκαλία του Αρείου έως τον 7 ο αιώνα είχε μεγάλη απήχηση και πέρα από τα σύνορα της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας. Ο Άρειος αμφισβητούσε τη θεϊκή ιδιότητα του Ιησού, τον οποίο θεωρούσε κτίσμα του Θεού. Σε πολλές τοπικές συνόδους η διδασκαλία αυτή όπως και οι οπαδοί της είχαν καταδικαστεί και αναθεματιστεί, ωστόσο η επιρροή της αυξανόταν. Τον Φεβρουάριο του 325 , ο Άρειος καταδικάστηκε ακόμα μία φορά στην Αντιόχεια, σε άλλη

μια τοπική σύνοδο. Την ίδια χρονιά, λίγο αργότερα, ο Άρειος προσπάθησε να συναντήσει τον Κωνσταντίνο στη Νικομήδεια για να τον πείσει για το θεμιτό της διδασκαλίας του. Ο αυτοκράτορας, όμως, λόγω της δυσάρεστης πείρας του από το δονατιστικό σχίσμα της Βόρειας Αφρικής – για το οποίο αν και προηγείται χρονικά θα αναφερθούμε παρακάτω – εγκατέλειψε τα διπλωματικά μέσα και τα ημίμετρα και συγκάλεσε στη Νίκαια της Βιθυνίας την Α΄ Σύνοδο της Εκκλησίας. Η Σύνοδος αυτή δεν συγκλήθηκε ως «οικουμενική». Ο όρος αυτός είναι μεταγενέστερος, έχει θεολογικό και κυρίως δογματικό περιεχόμενο. Μία σύνοδος χαρακτηρίζεται οικουμενική από κάποια επόμενη που αποδέχεται τις αποφάσεις της προηγούμενης ως δογματικό θέσφατο και κυρίως για να αποδείξει ότι δέχεται το κύρος της προηγούμενης. Έτσι κατά τη Σύνοδο του 381 στην Κωνσταντινούπολη η Σύνοδος της Νίκαιας του 325 χαρακτηρίστηκε «Α΄ Οικουμενική».

Σύμφωνα με τον Ευσέβιο, 250 επίσκοποι και αναρίθμητοι πρεσβύτεροι, διάκονοι και ακόλουθοι συνέρρευσαν στη Νίκαια προς το τέλος της άνοιξης του 325 από κάθε άκρη της χριστιανοσύνης: *«Καί Πέρσης ἐπίσκοπος τῇ συνόδῳ παρῆν, οὐδέ Σκύθης ἀπελιμπάνετο τῆς χορείας»*[6] . Παρόλο που ο αυτοκράτορας ήταν αβάπτιστος και τότε ήταν ακόμα κατηγούμενος, ο ίδιος κήρυξε την έναρξη της Συνόδου και προήδρευε στις συνεδριάσεις της[7] . Η έναρξη οργανώθηκε, έτσι ώστε να συντελέσει στην προβολή του αυτοκρατορικού αξιώματος με τονισμό της υπόστασης του ηγεμόνα ως **PONTIFEX MAXIMUS** του ρωμαϊκού κράτους. Όταν μαζεύτηκαν όλοι και δόθηκε το σύνθημα, οι πύλες άνοιξαν και εμφανίστηκε ο Κωνσταντίνος *«οἷα Θεοῦ ἄγγελος, λαμπράν μεν ὥσπερ φωτός μαρμαρυγαῖς ἐξαστραπῶν περιβολήν, ἀλουργίδος πυρωποῖς καταλαμπόμενος ἄκτῖσι, χρυσοῦ τε καί λίθων πολυτελῶν διανγέσι φέγγεσι κοσμούμενος»*[8] .⁹ Με τον τρόπο αυτό ο

Κωνσταντίνος αποκρυστάλλωσε την ιερατική εικόνα του ηγεμόνα για ολόκληρη τη Βυζαντινή εποχή,¹⁰ τονίζοντας τον καισαροπαπισμό του κρατικού συστήματος κατά το Μεσαίωνα στην Ανατολή. Υποβάλλοντας όμως στους επισκόπους την ιδέα για το μεγαλείο του αυτοκρατορικού αξιώματος, ο Κωνσταντίνος θέλησε να επιδείξει στο κοινό και τη χριστιανική ταπεινότητα, που τυπικά τη θεωρούσε απαραίτητο χαρακτηριστικό του ηγεμόνα. Έτσι αρνήθηκε το κάθισμα που του πρότειναν, περιμένοντας ευλαβικά να πάρουν θέση πρώτα οι ιερείς, ενώ κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων προσπαθούσε συνέχεια να δημιουργεί κλίμα εγκαρδιότητας, εκφράζοντας με σπασμένα ελληνικά τη γνώμη του πάνω σε κάθε θέμα, σύμφωνα με τη μαρτυρία του Ευσέβιου.¹¹ Τον εναρκτήριο λόγο του εκφώνησε στα λατινικά και τόνισε το θέμα της ειρήνης και της ομόνοιας μέσα στην Εκκλησία. Μετά τον εναρκτήριο λόγο του Κωνσταντίνου, ο αυτοκράτορας πήρε και έκαψε γραπτά αιτήματα που του είχαν παραδώσει προηγουμένως οι επίσκοποι και τα οποία περιείχαν αλληλοκατηγορίες, λέγοντας: *«Ο Χριστός απαιτεί από εκείνον που επιζητεί να λάβει συγχώρηση να συγχωρεί τον αδελφό του»*[9] .

Η Σύνοδος τελικά συνέταξε τα επτά πρώτα άρθρα του Συμβόλου της Πίστεως[1 0] με τον κρίσιμο χαρακτηρισμό του Υιού ως *«ομοουσίου»* με τον Πατέρα, καθώς και 2 0 κανόνες που καθόριζαν θέματα θρησκευτικής προτεραιότητας και συμπεριφοράς. Επίσης ορίστηκε ο τρόπος υπολογισμού της ημέρας του εορτασμού του Πάσχα. Αποφασίστηκε επίσης, σχεδόν ομόφωνα, να εξοριστεί ο Άρειος από την Αίγυπτο[1 1] – ενώ στην εξορία και την ταπείνωση τον ακολούθησαν οι οπαδοί του Ευσέβιου Νικομήδεια και του Θεόγνιδος Νικαίας. Είναι σχεδόν αδύνατο να διαμορφωθεί ακριβής γνώμη για τον τρόπο με τον οποίο διεξήχθησαν οι συνεδριάσεις, επειδή τα πρακτικά αυτής της συνόδου δεν έχουν διασωθεί.[1 2] Το βέβαιο όμως είναι ότι ο Κωνσταντίνος με τον ενεργό και αποφασιστικό ρόλο του σε όλη

τη διαδικασία θεμελίωσε την αρχή της ανάμειξης της κοσμικής εξουσίας στα εκκλησιαστικά.

Το 313 ο Μέγας Κωνσταντίνος εξέδωσε, όπως είδαμε, μαζί με τον συνάρχοντά του Λικίνιο το διάταγμα εκείνο που χάρισε την ειρήνη στην Εκκλησία. Μετά από το διάταγμα εκείνο ακολούθησαν και άλλα με τα οποία παραχωρήθηκαν διάφορα προνόμια στην Εκκλησία. Η συνεννόηση όμως των δύο αρχόντων δεν κράτησε για πολύ. Ο Λικίνιος άρχισε πάλι να υποστηρίζει την εθνική (ειδωλολατρική) θρησκεία. Έτσι ο πόλεμος μεταξύ των δύο αρχόντων (το 323) ήταν πόλεμος ανάμεσα σε δύο θρησκείες. Ο Χριστιανισμός νίκησε στο πρόσωπο του Μ. Κωνσταντίνου, ο οποίος από τότε πλέον αναδείχτηκε μονοκράτορας. Ο Κωνσταντίνος υποστήριξε τον Χριστιανισμό με όλη του την δύναμη, χωρίς όμως να εμποδίσει την εθνική θρησκεία. Μέχρι τον θάνατό του διατήρησε τον τίτλο του «μέγιστου ποντίφικα» της εθνικής θρησκείας, ενώ ταυτόχρονα ήταν κατηχούμενος στον Χριστιανισμό. Επάνω στα νομίσματά του ήταν αποτυπωμένες οι εικόνες του Χριστού και του ήλιου. Αλλά αυτά μονάχα ήταν τα κοινά σημεία που συνέδεαν ακόμη τον Κωνσταντίνο με την αρχαία πίστη, γιατί ήταν φανερό ότι είχε εγκαταλείψει όλα τα υπόλοιπα εθνικά θρησκευτικά έθιμα. Στις περισσότερες μεγαλουπόλεις της Ανατολής ανήγειρε χριστιανικούς ναούς. Επάνω στον πανάγιο τάφο οικοδόμησε το ναό της Αναστάσεως του Χριστού. Τότε, κατά την παράδοση, βρήκε η μητέρα του, η αγία Ελένη, τον τίμιο Σταυρό. Το 330 μετέφερε την έδρα του Ρωμαϊκού κράτους από την Ρώμη στο Βυζάντιο, το οποίο μετονόμασε Κωνσταντινούπολη και Νέα Ρώμη και κατέστησε πρωτεύουσα του χριστιανικού Ελληνισμού. Βαπτίστηκε Χριστιανός λίγο πριν τον θάνατό του που συνέβη στην Νικομήδεια στις 21 Μαΐου του 337.

Ο Κωνσταντίνος διείδε με το αλάθητο της διορατικότητας, στην πειθαρχική αρμονία την οποία διέθετε η χριστιανική θρησκεία ότι επρόκειτο για ένα ζωντανό οργανισμό, γεμάτο σφρίγος και έτοιμο να διαδραματίσει ένα παγκόσμιο θετικό για το σύνολο του κράτους σκοπό. Έβλεπε παράλληλα, ότι η χριστιανική Εκκλησία αποτελούσε τον εγγυητή μιας εσωτερικής γαλήνης και ασφάλειας και με δοσμένη από το Θεό ελπίδα και βεβαιότητα θα συντελούσε στη στερέωση μιας διαρκούς ειρήνης. Μπορεί, στην ενέργειά του να αναγνωρίσει επίσημα τη χριστιανική θρησκεία, να συντέλεσαν και λόγοι πολιτικής σκοπιμότητας. Όμως η ρίψη όλου του βάρους της αυτοκρατορικής του ιδιότητας υπέρ της θρησκείας αυτής, υπό τις συνθήκες που έχουν ήδη εκτεθεί, θα αποτελούσε έναν επικίνδυνο πειραματισμό, εάν δεν συνοδεύονταν από την προσωπική του πίστη, ότι αυτή είναι από Θεού δοσμένη θρησκεία.

Ο Χριστιανισμός, από τις πρώτες ώρες της επίσημης αναγνωρίσεώς του, έτυχε πολλαπλών προνομίων και άρχισε έτσι η επίσημη στερέωσή του με την κρατική συμπαράσταση, την ενεργητικότητα των επισκόπων, την πίστη των χριστιανών.

Ο όρος Καθολική Εκκλησία, αποτελούσε απ' αρχής για τον Κωνσταντίνο έναν πολύ σπουδαίο ρόλο. Επιθυμούσε να είναι η Εκκλησία ενωμένη και αδιαίρετη, καθολική σε όλο του το κράτος. Την επιθυμία του και πρόθεσή του για το σκοπό αυτόν, εξέφρασε σε μία του επιστολή προς τον επίσκοπο Ελάφιο το 314 μ.Χ., στην οποία γράφει τα εξής παρακάτω: *«Μόνο τότε θα είμαι ευτυχής και απόλυτα βέβαιος, ότι θα τύχω της ευτυχίας και της θεραπείας του παντοδύναμου Θεού, εάν διαπιστώσω ότι όλοι υπό την*

προκαθορισθείσα μορφή της καθολικής Εκκλησίας του Παναγίου Θεού τον τιμούν εν αδελφική ειρήνη».

Η επιστολή του αυτή γράφτηκε επ' ευκαιρία του γενόμενου σχίσματος στην Αφρικανική εκκλησία, εξαιτίας των Δονατιστών. Ο Κωνσταντίνος ανέθεσε σε εκκλησιαστικό δικαστήριο υπό την προεδρεία του επισκόπου Ρώμης Μιλτιάδη, ο οποίος συγκάλεσε σχετική επ' αυτού Σύνοδο. Όταν οι Δονατιστές διαμαρτυρήθηκαν για την εκδοθείσα απόφαση, η οποία ήταν εναντίον τους, ο Κωνσταντίνος συγκάλεσε το 314 μια νέα Σύνοδο στην Άρλη και για την οποία και πάλι οι Δονατιστές διαμαρτυρήθηκαν. Τότε ο Κωνσταντίνος έγραψε και απέστειλε σ' όλους του συνοδικούς επισκόπους μια επιστολή, στην οποία επισήμανε ότι οι αποφάσεις θα πρέπει να γίνονται αποδεκτές από τους ιερωμένους σαν να είναι παρών ο Κύριος. Με τον τρόπο αυτό ο Κωνσταντίνος ήθελε να καθιερώσει και στη πράξη το θεσμό των Συνόδων, στον οποίο προσέδωσε μια ιδιαίτερη αρμοδιότητα Κανονικού Δικαίου, παράλληλα όμως ανέθεσε στους διοικητικούς υπάλληλους του κράτους του την παρακολούθηση της πιστής εφαρμογής των Συνοδικών αποφάσεων. Στην προκειμένη περίπτωση των Δονατιστών σε μια επιστολή του προς τον αναπληρωτή επίσκοπο της Αφρικανικής Εκκλησίας Κέλσο έγραφε ότι θα μεταβεί ο ίδιος στην Αφρική με την απόφαση να διασκορπίσει και να εξαφανίσει τους ανυπότακτους, αποδεικνύοντας για ακόμη μια φορά πόσο μεγάλη σημασία έδινε στην ενότητα της εκκλησίας.

Σε ένδειξη της μεγαλοσύνης του και προκειμένου να επιτύχει την ενότητα στην εκκλησία της Αφρικής, ακύρωσε τις αποφάσεις του περί εξορίας πολλών Δονατιστών και τους επέτρεψε να επανέλθουν στις έδρες τους. Θα ήταν λάθος αν θεωρούσε κάποιος, ότι οι ενέργειές του αυτές αποτελούσαν μια παρέκκλιση της αρχής να αναμειγνύεται στην αυτονομία της εκκλησίας. Ο

Κωνσταντίνος θεωρούσε ότι, η εκκλησία, με δεδομένη την παραχωρηθείσα ειρήνη και την απελευθέρωσή της σε μεγάλο βαθμό από την κρατική εξουσία, θα έπρεπε να αποδείξει έμπρακτα την αρμονική της συνεργασία με τις Διοικητικές Αρχές, ώστε Εκκλησία και κράτος να παγιώσουν τη γενική ειρήνη.

Παράλληλα η εκκλησία, απελευθερωμένη από τις διώξεις απολάμβανε σε πολύ μεγάλο βαθμό μια ελευθερία στην αυτοδιοίκησή της και ήταν πρόθυμη να αναγνωρίσει στον Κωνσταντίνο την ιδιαιτερότητα της χάρις του Θεού και προς το συμφέρον των πιστών της. Το χωρίς αντίρρηση αναγνωρισθέν από την εκκλησία στον Κωνσταντίνο δικαίωμα να συγκαλεί Συνόδους, βασιζόταν στην πεποίθηση της ηγεσίας της, ότι δια του ορθοδόξου αυτού τρόπου, η δική της πλειοψηφία αποφάσιζε και για θέματα καθαρά δογματικά για την ενότητα και την στερέωση της υπαρξής της. Δημιουργήθηκε έτσι, εκ των πραγμάτων, μια ανώτατη Εκκλησιαστική Αρχή, κυρίως μετά την εμφάνιση της Αρειανής αιρέσεως, η οποία διατηρήθηκε επί αιώνες και είχε αρμοδιότητα να αποφασίζει η ίδια η εκκλησία για την τύχη της. Στη λειτουργία αυτής της Αρχής, έγινε απ' αρχής ολοφάνερο, ότι αδιάκοπη μέριμνα της Ανατολικής Εκκλησίας ήταν να καθορισθεί, σύμφωνα με τις Αγίες Γραφές, μια ενιαία μορφή πίστης, η οποία θα θωράκιζε όλη την εκκλησία από τις προσπάθειες των αιρετικών να τη διασπάσουν και να καταστήσουν τον αυτοκράτορα προμαχώνα και παλλάδιο στην υπεράσπιση της πίστης αυτής.

Κατ' εφαρμογή αυτής της αρχής και σαν απότοκο της Συνόδου της Νίκαιας, συντάχθηκε το σύμβολο της Πίστεως και άλλοι Εκκλησιαστικοί Κανόνες, που υπογράφηκαν τη 19^η Ιουλίου του 325. Ο αυτοκράτορας Κωνσταντίνος, με την ενέργεια αυτή και την προσωπική του συμμετοχή στη

Σύνοδο, κατόρθωσε να φέρει την ενότητα στην Εκκλησία και στο κράτος του.

Άλλωστε και ο Χρήστος Γιανναράς στο βιβλίο του *«Αλήθεια και ενότητα της Εκκλησίας»*, αναφέρει για τον αυτοκράτορα Κωνσταντίνο, ως θεμελιωτή της ενότητας της Εκκλησίας, τα εξής παρακάτω: *«Αν στα πρόσωπα των Αποστόλων είδε η Εκκλησία τους «θεμελίους» της θείας οικοδομής της «όντος ακρογωνιαίου αυτού του Χριστού – τους θεμελιωτές της φανέρωσης – Βασιλείας του Θεού πάνω στη γη – στο πρόσωπο του Μεγάλου Κωνσταντίνου είδε τον Ισαπόστολο, τον θεμελιωτή της ορατής καθολικότητας και οικουμενικότητας της Εκκλησίας».*

Του Ιωάννου Β. Βελτισιάνου, Διδάκτωρ Θεολογίας Α.Π.Θ. –
Επιστημονικός Συνεργάτης (Ι.Ε.Θ.Π.)

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ

Ακούστε
τον διαδικτυακό
ραδιοφωνικό σταθμό
της Ενορίας
Αγίας Τριάδος
Βύρωνος

www.agiatriadavvryona.gr

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ: π. ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
210-76.60.859

ΠΕΡΑΣΑΝ ΠΕΝΤΕ ΧΡΟΝΙΑ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟΥ...

*«Αίγα λόγια για τον διαδικτυακό Ραδιοφωνικό Σταθμό της Ενορίας Αγίας Τριάδος
Βύρωνος, της Ιεράς Μητροπόλεως Καισαριανής, Βύρωνος και Υμηττού.*

*Καλώς ήλθατε στο διαδικτυακό Ραδιοφωνικό Σταθμό της Ενορίας Αγίας Τριάδος
Βύρωνος -Αττικής, της Ιεράς Μητροπόλεως Καισαριανής, Βύρωνος και Υμηττού.*

*Με τη χάρη του Θεού, τις Πατρικές Ευλογίες και την Αγάπη του Σεβασμιωτάτου
Ποιμενάρχου μας, Καισαριανής, Βύρωνος και Υμηττού κ.κ. Δανιήλ, στις 18
Απριλίου 2013 ο διαδικτυακός Ραδιοφωνικός Σταθμός της Ενορίας μας έγινε
πραγματικότητα.*

*Στόχος του Ραδιοφωνικού αυτού Σταθμού είναι να μεταδώσει στα πέρατα της
Οικουμένης το Ευαγγέλιο του Ιησού Χριστού, τα δόγματα της πίστεώς μας, τους
λόγους των Αγίων Πατέρων μας, την Ιερά Παράδοσή μας, τις Ιερές Ακολουθίες μας
αλλά και να ασχοληθεί με θέματα που απασχολούν τους νέους μας.*

*Ελπίζουμε, αφ' ενός πολύ σύντομα να καταφέρουμε να εκπέμπουμε ένα 24 ωρο
πρόγραμμα πλούσιο σε πνευματική τροφή και αφ' ετέρου ο Ραδιοφωνικός αυτός
Σταθμός να γίνει μια όμορφη και απαραίτητη πνευματική παρέα για όλους εσάς.*

*Υπεύθυνος για αυτό το εγχείρημα είναι ο π. Στέφανος Κωστόπουλος προϊστάμενος
του Ιερού Ναού Αγίας Τριάδος Βύρωνος και έμπρακτος συμπαράστατης ο
Πανοσιολογιώτατος Αρχιμανδρίτης π. Καλλίνικος Νικολάου Ιεροκήρυκας και
υπεύθυνος για το **INTERNET** της Ιεράς Μητροπόλεώς μας.*

*Τέλος θα θέλαμε από καρδιάς να ευχαριστήσουμε τον Πανοσιολογιώτατο
Αρχιμανδρίτη π. Αναστάσιο Τασόπουλο, Πρωτοσύγκελλο της Ιεράς Μητροπόλεώς μας,
καθώς επίσης όλους τους Πατέρες και το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο της Ενορίας μας
για την στήριξη και την αγάπη που έδειξαν στη προσπάθεια μας αυτή.*

*Εύχομαι η Αγία Τριάδα να σκεπάσει, να στηρίζει και να στερεώσει το εγχείρημά
μας προς δόξα Θεού και μόνο!*

Αδελφοί μου καλή ακρόαση! »

Κάπως έτσι ξεκινήσαμε το ταξίδι μας αυτό μέσω του διαδικτυακού Ραδιοφωνικού Σταθμού της Ενορίας μας **πριν από πέντε χρόνια, στις 18 Απριλίου 2013.**

Οι δυσκολίες αυτού του ταξιδιού ήταν πολλές και υπαρκτές. Ο στόχος μας όμως, για ένα Ορθόδοξο ραδιόφωνο όπου η φωνή του ευαγγελίου θα φτάνει στα πέρατα της οικουμένης, ήταν και παραμένει τόσο δυνατός που και αυτές οι δυσκολίες με τη χάρη του Τριαδικού Θεού μπόρεσαν να αντιμετωπιστούν.

Θα θέλαμε από καρδιάς να ευχαριστήσουμε τον Σεβασμιώτατο Ποιμενάρχη μας, Μητροπολίτη Καισαριανής, Βύρωνος και Υμηττού **κ.κ. Δανιήλ** που με πνευματική καθοδήγηση και πατρική αγάπη αγκάλιασε και στήριξε την προσπάθειά μας αυτή. Ευχόμαστε Σεβασμιώτατε ο Πανάγαθος Θεός Σεβασμιώτατε να Σας ενδυναμώνει στην Αρχιερατική Σας διακονία!

Αυτή η πορεία συνεχίζεται αδελφοί μου!

Συνεχίζεται με πυξίδα και αρχηγό τον **Κύριο μας Ιησού Χριστό!** Συνεχίζεται εκπέμποντας, εκτός από το λόγο του Ευαγγελίου, λόγο Πνευματικό, λόγο Ελπίδος, Αγάπης και Παρηγοριάς! Λόγο Ορθόδοξο και Ελληνικό!

Καλή Ακρόαση!

π. Στέφανος Κωστόπουλος

Υπεύθυνος διαδικτυακού Ραδιοφωνικού Σταθμού

Λόγος στους Αγίους Ισαποστόλους

Κωνσταντίνο και Ελένη

Του Σεβ. Μητροπολίτου Μάνης κ. Χρυσοστόμου Γ΄

Πολλοὶ ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἄπλοὶ καὶ ἄσημοι. Ὑπάρχουν ὅμως καὶ οἱ ὀνομαστοὶ καὶ ἐπίσημοι. Ὅλους τοὺς ἀγκαλιᾶζει καὶ τιμᾷ ἡ μήτηρ Ἐκκλησία.

Εἰδικότερα, οἱ ἅγιοι Κωνσταντῖνος καὶ Ἑλένη, ἀποτελοῦν ξεχωριστὲς μορφές ποὺ ἡ μὲν ἱστορία τὸν Κωνσταντῖνο τὸν ὠνόμασε μέγαν, ἡ δὲ Ἐκκλησία καὶ τοὺς δύο, υἱὸν καὶ μητέρα, κατέταξε στὸ ἀγιολόγιο αὐτῆς καὶ μάλιστα μὲ τὸν τίτλον «ἰσαποστόλους».

* * *

Ἀλλὰ γιὰ νὰ κατανοήσουμε καὶ προσεγγίσουμε βαθύτερα τὶς μεγάλες αὐτὲς προσωπικότητες, εἶναι ἀδήριτη ἀνάγκη νὰ γνωρίζουμε ἐπαρκῶς τὸ ἱστορικὸ υπόβαθρο, τὶς ἱστορικὲς συνθήκες, τὰ ἰδεολογικοφιλοσοφικὰ ρεύματα καὶ τὶς πολιτικοκοινωνικὲς καταστάσεις τῶν χρόνων ποὺ ἐζησαν καὶ ἐδρασαν. Δὲν μπορούμε νὰ τοὺς καταλάβουμε, ἂν δὲν τοὺς θεωρήσουμε στὴν ἐποχὴ τους. Καὶ πράγματι εὐρισκόμεθα στὰ ὅρια δύο κόσμων, τοῦ ἀρχαίου καὶ τοῦ νέου, τοῦ εἰδωλολατρικοῦ καὶ τοῦ χριστιανικοῦ. Ἡ Ἐκκλησία μόλις ἐξήρχετο ἀπὸ τὶς κατακόμβες. Οἱ διωγμοὶ ἦσαν νωποί. Ἡ μανία τῶν διωκτῶν εἶχε μεταβάλλει σὲ ἐρείπια τοὺς οἴκους τῆς χριστιανικῆς λατρείας. Τὸ αἷμα ἑκατομμυρίων μαρτύρων ἔρεε ὄχι μόνον στὸ Κολοσσαῖο, ἀλλὰ σ' ὅλους τοὺς τόπους τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας.

Ὅστόσο ἔρχεται ἡ καλὴ ἀλλοίωση, ἡ ἐσωτερικὴ ἀλλοίωση ποὺ συντελεῖται στὸν

Μέγα Κωνσταντῖνο. Καὶ τοιούτου εἶδους πνευματικὲς ἀλλοιώσεις δὲν συντελοῦνται κάθε μέρα. Ὁ Θεὸς τὸν ἀξιώνει νὰ γίνῃ ὁ πρῶτος χριστιανὸς αὐτοκράτωρ! Ὁ Κωνσταντῖνος εἶναι ἀληθὲς ὅτι καὶ ὅταν ἀκόμη ἦταν εἰδωλόλατρες, ἀντίκρυζε τοὺς χριστιανούς με βλέμμα συμπαθείας καὶ ἐκτίμησης. Τὶς εὐνοϊκὲς αὐτὲς διαθέσεις τὶς ἔλαβε ὡς πολύτιμη κληρονομικὰ ἰδιαίτερα ἀπὸ τὴν μητέρα του τὴν Ἁγία Ἑλένη. Νέος στὴν ἡλικία ὁ Κωνσταντῖνος ὑποχρεώθηκε νὰ μείνῃ ἓνα χρονικὸ διάστημα στὴν αὐλὴ τοῦ αὐτοκράτορος Διοκλητιανοῦ. Συχνὰ ἔβλεπε τοὺς τρομεροὺς διωγμούς κατὰ τῶν χριστιανῶν καὶ ἡ εὐγενὴς ψυχὴ του δοκίμαζε ἀγανάκτηση καὶ ἀποτροπιασμό. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τὸ ἥρωϊκὸ φρόνημα καὶ ἡ ὁμολογία τῶν μαρτύρων τῆς πίστεως, γέμιζε τὸ εἶναι του με θαυμασμό καὶ συγκίνηση. Αὐτὲς οἱ πνευματικὲς ζυμώσεις συντελοῦνταν στὸν ἐσωτερικὸ κόσμον τοῦ Κωνσταντίνου ὅταν τὰ ρωμαϊκὰ στρατεύματα τὸν ἀνακήρυξαν Καίσαρα στὸ δυτικὸ μέρος τῆς αὐτοκρατορίας. Πλὴν ὅμως, σὲ λίγο χρονικὸ διάστημα, βρέθηκε στὴν ἀνάγκη νὰ δεχθεῖ τὸν πόλεμον, τὸν ὁποῖο τοῦ κήρυξε ὁ Μαξέντιος. Τότε ἀκριβῶς ἓνα μεγάλο γεγονὸς ἦλθε νὰ δώσῃ ἀποφασιστικὴ στροφὴ στὴ ζωὴ του, ἀλλὰ καὶ σὲ ὁλόκληρὴ τὴν ἱστορίαν. Στὴ κρίσιμη στιγμὴ ἔξω ἀπὸ τὴν Ρώμην, πρὸ τῆς μάχης, ὁ Κωνσταντῖνος με ἐκπληξὴ καὶ φόβον βλέπει τὸν οὐρανόν, λαμπρὸ καὶ φωτεινὸ Σταυρὸ με τὴν ἐπιγραφὴ «Ἐν τούτῳ νίκα». Ὁ Κωνσταντῖνος νίκησε καὶ κυρίευσε τὴ Ρώμην. Ἀπὸ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὁ γενναῖος αὐτοκράτωρ πλησίασε περισσότερο τὸν Χριστὸ καὶ τὴν διδασκαλίαν του. Ἡ ἐπίδρασις τῆς ἀλήθειας τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ, ὑπῆρξε γιὰ τὴν ζωὴν του ἐξαιρετικὰ εὐεργετικὴ καὶ φανερὴ.

* * *

Ἔτσι ἡ πρώτη του μεγάλῃ πράξιν, ποὺ ἀπετέλεσε ἀληθινὸ σταθμὸν στὴν ἱστορίαν τοῦ Χριστιανισμοῦ ἦταν τὸ διάταγμα τῶν Μεδιολάνων (313 μ.Χ.) . Οἱ ἀπάνθρωποι καὶ σκληροὶ διωγμοὶ κατὰ τῶν χριστιανῶν, οἱ ὁποῖοι κράτησαν τρεῖς ὁλόκληρους αἰῶνες, σταμάτησαν. Οἱ χριστιανοὶ μπορούσαν πλέον νὰ χαροῦν τὴν

πλήρη ἐλευθερία. Οἱ φυλακισμένοι καὶ ἐξόριστοι ὁμολογητὲς τῆς πίστεως ἐλευθερώθηκαν. Οἱ διώκτες ὑποχρεώθηκαν νὰ ἐπιστρέψουν τὶς περιουσίες τὶς ὁποῖες ἤρπασαν ἀπὸ τοὺς Χριστιανούς. Καθιερώθηκε πλέον ἡ γενικὴ ἀρχὴ τῆς ἀνεξιθρησκείας. Μία δεύτερη μεγάλη πράξι τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου εἶναι ἡ ἀπόφασι καὶ ἡ σύγκλησι τῆς Α΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου στὴ Νίκαια τῆς Βιθυνίας τὸ 325 μ.Χ., ἡ ὁποία καὶ κατεδίκασε τὴν φοβερὴ ἐκείνη αἵρεσι τοῦ Ἀρειανισμοῦ. Ἐπειτα ἄλλη πράξι του εἶναι ἡ νομοθεσία του. Μὲ αὐτὴν κατήργησε τὴν θεοποίηση τῶν ἡγεμόνων καὶ καθιέρωσε τὸν ἐορτασμὸ καὶ τὴν ἀργία τῆς Κυριακῆς σ' ὅλη τὴν αὐτοκρατορία. Κατήργησε τὶς μονομαχίες καὶ τὶς ἄλλες σκληρότατες καὶ ἀκόλαστες τελετὲς τῶν εἰδωλολατρῶν. Ἐξέδωκε σειρὰ διαταγμάτων γιὰ νὰ ἐξυψώσει ἠθικῶς τὴν οἰκογένεια. Κατήργησε τὴν ἐκθεσι καὶ πώλησι τῶν νηπίων καὶ διεκήρυξε ὅτι ἡ δουλεία εἶναι ἀντίθετη πρὸς τὴν ἰσότητα τῶν ἀνθρώπων. Ἀκόμη μετέφερε τὴν πρωτεύουσα τῆς αὐτοκρατορίας ἀπὸ τὴν Ρώμη στὴ «νέα Ρώμη», τὴν Κωνσταντινούπολη, πὺν ἐγκαινιάσθηκε ἐπίσημα τὴν 11 η Μαΐου τοῦ ἔτους 330 μ.Χ., πρωτεύουσα πὺν ἔμελε νὰ διαδραματίσει ἐπὶ χίλια ἔτη ἀξιολογώτατο ρόλο τοῦ ὅλου ἐλληνικοῦ καὶ χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ.

Ἐπειτα ἀπέδωσε τὴν πρέπουσα τιμὴ στοὺς μάρτυρες καὶ ὁμολογητὲς τῆς χριστιανικῆς πίστεως. Εἶναι πολὺ χαρακτηριστικὸ τὸ γεγονὸς τὸ ὁποῖο ἀναφέρει ὁ βιογράφος τοῦ Εὐσέβιου, ὅτι καλοῦσε συχνὰ στὰ ἀνάκτορα ἓναν κληρικὸ ὁμολογητὴ τῆς ἀγίας χριστιανικῆς πίστεως, τοῦ ὁποῖου τὸν ἓναν ὀφθαλμὸ εἶχον βγάλει σὲ σκληρότητα οἱ διώκτες του κατὰ τὸν τελευταῖο διωγμὸ καὶ ὁ Κωνσταντῖνος τὸν ἐνηγκαλίζετο καὶ τὸν ἀσπάζόταν. Ἀλλὰ καὶ ὅπως πάλι γράφει ὁ ἴδιος ἱστορικὸς στὴν Α΄ Οἰκουμενικὴ Σύνοδο, «βλέποντας ὁ Μ. Κωνσταντῖνος τοὺς Ἐπισκόπους, πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ὁποῖους, γηρασμένοι πιά, εἶχαν πάνω στὸ σῶμα τους τὰ σημάδια τῶν βασανιστηρίων ἀπὸ τοὺς διωγμούς, τοὺς φιλοῦσε τὸ χέρι καὶ τὰ τραύματά τους, γιὰτὶ πίστευε πὺς ἔτσι ἐλάμβανε μεγάλη εὐλογία».

Ἐπιπροσθέτως, συνείργησε στὴν ἵδρυση φιλανθρωπικῶν ἰδρυμάτων, βοήθησε τὴν ὀργάνωση ἱεραποστολῶν καὶ ἀνέλαβε μαζί με τὴν μητέρα του, τὴν Ἀγία Ἑλένη, τὴν ἀνοικοδόμηση πολυάριθμων ἱερῶν ναῶν.

* * *

Εἰδικότερα, ἡ ἁγία Ἑλένη, ἀξιώθηκε ὕστερα ἀπὸ μεγάλες καὶ πολλές προσπάθειες ἀλλὰ καὶ θαυματουργικὲς θεῖες ἐπεμβάσεις, νὰ εὔρει τὸν Τίμιον Σταυρὸ τοῦ Χριστοῦ στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ νὰ ἔχουμε καὶ ἐμεῖς σήμερα τὸ «πανσεβάσμιον ξύλον» καὶ ἱερὸν σύμβολον εἰς προσκύνησιν.

Εἶναι ἐξόχως χαρακτηριστικὸν ὅτι ἡ εἰκόνα τῶν ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, δείχνει τοὺς ἰσαποστόλους καὶ τοὺς δύο μαζί νὰ κρατοῦν τὸν Σταυρόν. Αὐτός, τῷ ὄντι, ὁ Σταυρὸς ἦταν ἡ δύναμή τους καὶ Αὐτὸν εὐλαβοῦντο. Ὁ μὲν Μέγας Κωνσταντῖνος τὸν εἶδε, ἡ δὲ ἁγία Ἑλένη τὸν εὔρε.

* * *

Ἀλλὰ ἐκεῖνο ὅμως ποὺ τὸν ἐξυψώνει ἀκόμη περισσότερο εἶναι τὰ χριστιανικὰ καὶ ἅγια τέλη τῆς ζωῆς του. Ὄταν αἰσθάνθηκε τὸ τέλος νὰ πλησιάζει προσῆλθε στὴν ἐξομολόγηση, ζήτησε συγχώρηση ἀπὸ τὸν Θεὸ καὶ τοὺς συνανθρώπους του καὶ με θερμὴ πίστη προχώρησε πρὸς τὸ Ἅγιον Βάπτισμα. Ἐκάλεσε, λοιπόν, τοὺς Ἐπισκόπους ἐκεῖ στὴ Νικομήδεια ὅπου βρισκόταν, τοὺς ἀνεκοίνωσε τὴν ἱερὴ του ἐπιθυμία νὰ προσέλθει στὸ Μυστήριον τοῦ Βαπτίσματος καὶ τοὺς εἶπε μεταξὺ ἄλλων: «Ἀπὸ πολλὰ χρόνια διψοῦσα καὶ ποθοῦσα νὰ ἀξιωθῶ καὶ ἐγὼ τῆς σωτηρίας τὴν ὁποία δίδει ὁ Θεός. Ὁ καιρὸς ποὺ τόσο ἡλπιζα ἦλθε. Ὡρα εἶναι νὰ ἀπολαύσω καὶ ἐγὼ τὴν σφραγίδα τῆς ἀθανασίας, νὰ λάβω τὴν σφραγίδα τῆς

σωτηρίας, τὸ ἅγιον βάπτισμα. Εἶχα τὸν πόθον νὰ βαπτισθῶ στὰ ρεῖθρα τοῦ Ἰορδάνου, ὅπου ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ἐβαπτίσθη γιὰ νὰ προτυπώσει τὸ δικό μας βάπτισμα. Ἀλλὰ ὁ Θεὸς ὁ ὁποῖος γνωρίζει καὶ κανονίζει ὅλα πρὸς τὸ συμφέρον μας, μὲ ἀξιώνει ἐδῶ νὰ λάβω τὸ ἅγιον Βάπτισμα». Βαπτίσθηκε καὶ στὶς ὑπόλοιπες ἡμέρες τῆς ζωῆς του δὲν φόρεσε πλέον τὴν αὐτοκρατορικὴ πορφύρα ἀλλὰ ἔφερε τὸν λευκότατο χιτῶνα τοῦ βαπτίσματος. Γεμάτος ἀγαλλίαση ἀκούσθηκε νὰ λέγει: «Νῦν ἀληθεῖ λόγῳ μακάριον οἶδ' ἐμαυτόν, νῦν τῆς ἀθανάτου ζωῆς πεφᾶνθαι ἄξιον, νῦν θείου μετειληφέναι φωτὸς πεπίστευκα»!

Παρέδωκε τὸ πνεῦμα του στὸν Κύριο στὶς 21 Μαΐου τοῦ ἔτους 337 μ.Χ., ἐνῶ ἡ σεβάσμια μητέρα του ἁγία Ἑλένη τὸ 328 μ.Χ.

Δικαίως τοὺς τιμοῦμε ὡς Ἰσαποστόλους καὶ πάνυ εὐλαβῶς πάντοτε ἐορτάζουμε τὴν μνήμη τους.

ΚΑΙ ΤΩ ΘΕΩ ΔΟΞΑ

Ευχαριστούμε θερμά τον Σεβασμιωτάτο Ποιμενάρχη μας κ.κ. Δανιήλ,

που από την πρώτη στιγμή αγκάλιασε και στήριξε την έκδοση

του Ψηφιακού Ενοριακού μας Περιοδικού.